

Carl Orff: Kleines Konzert (Μικρό κοντσέρτο)

Ο Carl Orff (1895-1982) ολοκλήρωσε το 1927 την πενταμερή παρτιτούρα του *Μικρού Κοντσέρτου*, βασισμένου σε κομμάτια του 16ου αιώνα για αναγεννησιακό λαούτο. Ήταν εποχή που ο συνθέτης δίδασκε μουσική στη "Günther-Schule" του Μονάχου, ενώ ταυτόχρονα, μελετούσε συστηματικά τη μουσική της Αναγέννησης και του πρώιμου Μπαρόκ. Γοητευμένος από την υψηλή τέχνη του λαούτου στην Αναγέννηση, ασχολήθηκε επισταμένα με τις τεχνικές και ηχητικές δυνατότητες του οργάνου, οι οποίες είχαν σχεδόν ξεχαστεί από τους περισσότερους δασκάλους λαούτου του 20ου αιώνα. Για το *Μικρό Κοντσέρτο*, ο συνθέτης διάλλαξε πέντε κομμάτια από τη Συλλογή Παλιάς Μουσικής για λαούτο που είχε εκδόσει ο Oscar Chilesotti το 1891, ένα για κάθε μέρος του έργου, τα οποία και ενορχήστρωσε για τσέμπλαλο, κουϊντέτο πνευστών και κρουστά. Αργότερα ενορχήστρωσε τη *Μικρή Σουίτα* και για πλήρη ορχήστρα.

Η άποψη του Carl Orff για τη μουσική της Αναγέννησης απείχε πολύ από αυτή της εποχής του, που θεωρούσε αυτή τη μουσική αποκλειστικά μουσειακό είδος. Την προσέγγισε με σχεδόν θρησκευτικό σεβασμό, ερευνώντας τις προοπτικές αξιοποίησής της στη διαμόρφωση της προσωπικής του μουσικής γλώσσας. Εντόπισε και ανέπτυξε τα έντονα κατά την άποψή του στοιχεία μοντερνισμού αυτής της μουσικής. Συνδύασε γόνιμα την ελευθερία της και την απεξάρτησή της από τους περιορισμούς των σχολικών ασκήσεων, με σύγχρονη οργάνωση του υλικού και της φόρμας, την εκτεταμένη χρήση της διαφωνίας και τις ευφάνταστες ενορχηστρωτικές του ιδέες.

Στοιχεία όπως οι ενορχηστρωτικές επιλογές, η χρήση παλαιότερων μελωδιών, η αρμονική και αντιστικτική επεξεργασία που εμφανίζονται στο *Μικρό Κοντσέρτο* προοικονομούν την ώριμη χρήση τους τα μετέπειτα διάσημα μεγάλα έργα του συνθέτη.

Leoš Janáček: Mládí (Νεότητα), σουίτα για πνευστά

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός πως ο Leoš Janáček (1854-1928) συνέθεσε το σεξτέτο πνευστών *Mládí (Νεότητα)* το 1924 σε ηλικία εβδομήντα ετών. Πιθανόν επηρεάστηκε από το Divertimento για κουϊντέτο πνευστών και πιάνο του Albert Roussel, τού οποίου την πρεμιέρα είχε παρακολουθήσει το 1923 στο Ζάλτσμπουργκ. Το *Mládí* είναι εμπνευσμένο από τις ευχάριστες αναμνήσεις του συνθέτη από την εποχή που ως εσωτερικός νεαρός σπουδαστής και χορωδός στη Βασιλική Ακαδημία του Μπρνο, επιδίδονταν μαζί με τα άλλα αγόρια της σχολής σε σκανταλιές και μουσικά αστεία. Έτσι το έργο διατρέχεται από μια μεγάλη κλίμακα διαθέσεων που κινούνται από την παιγνιώδη εφηβική ανεμελιά και την ακραία ευθυμία στα ζωηρά μέρη του έργου (I. Allegro, III. Vivace, IV. Allegro animato), έως τη μελαγχολική ονειροπόληση του 2ου μέρους (Andante sostenuto).

Πρωτοπαρουσιάστηκε τον Οκτώβριο του 1924 στο Μπρνο, σε συναυλία που οργάνωσε το Κρατικό Ωδείο Μουσικής της πόλης για τον εορτασμό των εβδομηκοστών γενεθλίων του συνθέτη. Η πρεμιέρα έγινε από καθηγητές του Ωδείου αλλά δυσaráρεστησε τον Janáček, λόγω του ότι μια σειρά ερμηνευτικών και τεχνικών ατυχημάτων οδήγησε σε απαράδεκτη εκτέλεση του έργου. Το έργο ξαναπαρουσιάστηκε, επιτυχώς αυτή τη φορά, τον επόμενο μήνα (Νοέμβριο 1924) στην Πράγα από μέλη της Φιλαρμονικής της Τσεχίας και έγινε δεκτό με ενθουσιασμό. Κατά τη διάρκεια των δοκιμών ο συνθέτης έκανε αρκετές διορθώσεις στην παρτιτούρα του έργου, με αποτέλεσμα η έκδοση του έργου το 1925 να διαφέρει αρκετά από το αρχικό χειρόγραφο του Janáček. Το *Mládí (Νεότητα)* τιμήθηκε το 1925 με το Βραβείο της Τσεχικής Ακαδημίας Επιστημών.

Francis Poulenc: Σονάτα για κόρνο, τρομπέτα & τρομπόνι

Η σύνθεση για τρία χάλκινα πνευστά από ένα συνθέτη λιγότερο εμπνευσμένο από τον Francis Poulenc (1899-1963) θα μπορούσε εύκολα να αναλωθεί σε ένα συνοθύλευμα θορυβωδών γυμνασμάτων στόμφου και μεγαλοστομίας. Ο Poulenc ωστόσο χειρίζεται τον

ιδιαίτερο αυτό συνδυασμό οργάνων με τρόπο απολαυστικό που συνδυάζει τον ώριμο λυρισμό με την παράτολμη πληθωρικότητά του. Ο Arthur Rubinstein αναφερόμενος στην "ευφυή απλότητα" των πιανιστικών έργων του Poulenc σημειώνει: «Επειδή διαρκώς φαίνεται να σου θυμίζουν κάτι, μερικές φορές τα αντιμετωζώ σαν απλά πασιτί. Αλλά αργότερα κατάλαβα πως ο Poulenc είναι ένας από τους πιο γενναίους μουσικούς της εποχής του. Δέχτηκε χωρίς ενδοιασμούς όλες τις επιρροές, αλλά με κάποιο τρόπο προέκυψε μια νέα εντυπωσιακή προσωπικότητα».

Παρόλο που ο Poulenc έγινε διάσημος με τα μεγάλα του έργα, το μεγαλύτερο μέρος του έργου του απαρτίζεται από τραγούδια και μουσική δωματίου στην οποία δείχνει συχνά μια ιδιαίτερη προτίμηση σε "περίεργους" συνδυασμούς οργάνων, όπως η *Σονάτα για 2 κλαρινέτα του 1918*, *Σονάτα για κλαρινέτο & φαγκότο του 1922* και φυσικά η *Σονάτα για κόρνο, τρομπέτα και τρομπόνι του 1922* την οποία επανεπεξεργάστηκε το 1945. Ξεδιπλώνοντας τα πλούσια μελωδικά του χαρίσματα ο Poulenc δίνει ένα φωτεινό έργο με εξαιρετική γραφή και για τα τρία όργανα, αλλά πάντα με κομψή αίσθηση του μέτρου που δεν αποτρέπει τον αυθορμητισμό και το χιούμορ. Πιθανόν να θυμίσει στον ακροατή διασκεδαστική μουσική του 19ου αιώνα, δεν θα μπορούσε ωστόσο να έχει συντεθεί παρά από έναν Γάλλο των αρχών του 20ου αιώνα. Σαν ο Pergolesi να έχει φορέσει στραβά το περουνί του... (R.Nichols/The New Grove Dictionary of Music & Musicians)

Paul Hindemith: Septett για πνευστά

Ο Paul Hindemith (1895-1963) συνέθεσε τα τέσσερα πρώτα μέρη του *Σεπτέτου για πνευστά* το Νοέμβριο του 1948 στη Σικελία σ' ένα διάλειμα της δεύτερης Ευρωπαϊκής περιοδείας του. Ήδη από το 1940 είχε μεταναστεύσει στις Η.Π.Α. και με τη λήξη του β' παγκοσμίου πολέμου η μουσική του γνώρισε τεράστια αναγνώριση στην Ευρώπη. Ο ίδιος ωστόσο αρνούνταν να επιστρέψει οριστικά στην πατρίδα του, ερμηνεύοντας την επιτυχία του περισσότερο σαν πολιτική-αντιναζιστική πράξη παρά σαν αποτέλεσμα αισθητικής αποδοχής.

Από τη Σικελία γράφει σ' ένα φίλο του: «... στον πιο όμορφο κήπο που μπορεί να φανταστεί κανείς η θάλασσα στα πόδια σου με φόντο τη χιονισμένη Αίτνα. Αν πιστεύεις πως όσα μας περιβάλλουν μπορούν να επηρεάσουν την ποιότητα μια σύνθεσης, τότε σ' ένα μέρος σαν κι αυτό πρέπει να έχεις τις καλύτερές σου ιδέες». Το έργο ολοκληρώθηκε στη Ρώμη την αργότερα την ίδια χρονιά όπου και πρωτοπαρουσιάστηκε στις 30.12.1948. Αργότερα στην Αμερική γνώρισε τόση επιτυχία και το 1952 χαρακτηρίστηκε από το σύνδεσμο κριτικών της Νέας Υόρκης ως το καλύτερο έργο μουσικής δωματίου που ακούστηκε τη συγκεκριμένη χρονιά στην πόλη. Χαρακτηριστικά η σύζυγος του Hindemith αναφέρει: «...έχει μπει στο στόμα των παντοπωλών και των ιχθυοπωλών της πόλης, οι οποίοι μας συμπεριλαμβάνουν πλέον ανάμεσα στους πιο εκλεκτούς τους πελάτες...»

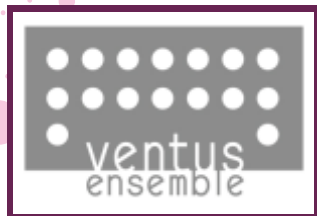
Αν και γραμμένο κατά την όψιμη περίοδο του συνθέτη, το έργο φέρει χαρακτηριστικά που ανακαλούν τη μουσική του των δεκαετιών του '20 και του '30. Η Μπαρόκ αντιστικτική υφή στα πλαίσια ενός ελεύθερα ατονικού αλλά σφριγηλά οργανωμένου υλικού υπηρετεί τις γνώριμες αισθητικές επιλογές του συνθέτη, τον εκφραστικό εξπρεσιονισμό και τον μουσικό πραγματισμό.

Θεόφιλος Λαμπριανίδης,
πιανίστας, συνθέτης, υποψήφιος διδάκτορας Τ.Μ.Ε.Τ.

Τις μουσικολογικές αναλύσεις των έργων των συναυλιών του κύκλου «Κυριακάτικα Πρώινά» έχουν επιμεληθεί οι φοιτητές του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Όθωνας Γκόγκας: φλάουτο
Κώστας Γιοβάνης: όμποε
Σπύρος Τζέκος: κλαρινέτο
Δημήτρης Ντακοβάνος: φαγκότο
Κώστας Τζέκος: μπάσο κλαρινέτο
Γιάννης Γούναρης: κόρνο
Δημήτρης Γκόγκας: τρομπέτα
Σπύρος Βέργης: τρομπόνι
Δημήτρης Μαρίνος: τσέμπλο
Μάριος Μουζακίτης: κρουστά
Νίκος Μεταλληνός: κρουστά

Τα μέλη του Ventus Ensemble παίζουν μαζί μουσική από την παιδική τους ηλικία μέχρι σήμερα, αρχικά στις φιλαρμονικές της Κέρκυρας και στη συνέχεια ως μέλη των σημαντικότερων ορχηστρών της χώρας. Το καλοκαίρι του 2005 σχημάτισαν το Ventus Wind Quintet με σκοπό την εξερεύνηση του ρεπερτορίου για κουιντέτο ξύλινων πνευστών. Η ανάγκη των μελών να διευρύνουν το ρεπερτόριό τους, δημιούργησε την άνοιξη του 2012 το Ventus Ensemble προσθέτοντας στο δυναμικό του σχήματος ένα κουιντέτο χάλκινων πνευστών, μπάσο κλαρινέτο, πιάνο, κρουστά και ηλεκτρονικά μέσα. Έκτοτε έχουν εμφανιστεί σε αίθουσες της Αθήνας, στο Παλλάς και στο Block 33 στο φεστιβάλ Κ.Ο.Θ. Underground στη Θεσσαλονίκη, στο Φεστιβάλ Τεχνών στην Κέρκυρα και στο Φεστιβάλ

Αθηνών και Επιδαύρου.

Το ρεπερτόριο του σχήματος εκτείνεται από κλασικά έργα duos, trios, quartets και κουιντέτα ξύλινων και χάλκινων πνευστών, έργα Ελλήνων συνθετών της Εθνικής και Επτανησιακής σχολής και παραγγελίες νέων έργων για το σχήμα, μέχρι διασκευές μουσικής κινηματογράφου και κομματιών της ροκ, ποπ και ηλεκτρονικής μουσικής σκηνης προσαρμοσμένες στο σχήμα. Το συγκρότημα έχει ηχογραφήσει μουσική για το θέατρο των συνθετών Κορνήλιου Σελαμσή και Άγγελου Τριανταφύλλου για παραστάσεις του Θωμά Μοσχόπουλου, Ξένιας Καλογεροπούλου κ.α. και έχει συνεργαστεί με μουσικούς όπως ο Γιάννης Σταυρόπουλος, Μάνος Αναγνωστόπουλος, Δημήτρης Τίγκας και ερμηνευτές όπως η Νατάσσα Μποφίλιου κ.ά.

www.tssso.gr

Επιμέλεια εντύπου: Νίκος Κυριακού
Σχεδιασμός: ARTCORE
Εκτύπωση: ThessPrint

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Ακούτε κάθε Τρίτη 18:00-19:00 την εκπομπή Η Κ.Ο.Θ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ με τον Θανάση Γαυδά, από τον 9,58 fm και το Γ' Πρόγραμμα

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΑ ΠΡΩΙΝΑ

Ventus Ensemble

24 Ιανουαρίου 2016

Πρόγραμμα:

Carl Orff: Kleines Konzert (Μικρό κοντσέρτο)

Leoš Janáček: Mládí (Νεότητα),

σουίτα για πνευστά

Francis Poulenc: Σονάτα για κόρνο, τρομπέτα
& τρομπόνι

Paul Hindemith: Septett για πνευστά

Ώρα έναρξης: 12:00

Αίθουσα Συναυλιών Κ.Ο.Θ.

«Σόλων Μιχαηλίδης», Λεωφ. Νίκης 73

Είσοδος 8€

Προώληση εισιτηρίων: Εκδοτήριο Κ.Ο.Θ.

στην πλατεία Αριστοτέλους, τηλ. 2310 236990
& στο www.tssso.gr

